

Een zwak voor de lulligheid der dingen

Inwoner, zo heet de gezamenlijke bundel van Wibo Kusters, stadsdichter van Deventer, en zijn broer, multi-kunstenaar Bas. „We zijn niet bang om dingen op onze eigen manier te doen.”

René Vorderman

Terwijl hij bij Fooddock in het Deventer Havenkwartier wacht op zijn eten, neemt Bas Kusters de bundel in handen die hij samen met zijn broer heeft gemaakt. „Supervet, te gek”, zegt hij. „Ik heb het boekje nu voor het eerst vast en vind het een waardige bundel geworden. Het roept bij mij een gevoel van authenticiteit en nostalgie op, waarnaar Wibo en ik een sterke drang hebben.”

Wibo (40) is stadsdichter van Deventer en schreef een serie verzen over leven in een imaginaire stad. Van een brievenbus die nooit wordt geleegd tot een verkeersbordenpoetser, en van IJsselschepen als doemprefeten tot een joch dat een kwal begraaft. Bas (41) is multi-kunstenaar, vooral bekend als modeontwerper, en voorzag de poëzie van zijn broertje van illustraties. De Huisman – een man met een huis als hoofd, maar soms ook een flat of een vakantievilla – keert in allerlei gedaanten in het boek terug. 'Inwoner' schetst een wonderlijk universum en laat zien dat de broers vele hoeken van hun rijke belevings- en fantasiewereld zijn afgestruind.

Jan Steen

Ze zijn excentrieke verschijningen; Wibo en zeker Bas. Duidelijk niet gericht op opgaan in de grijze massa. Ze groeiden met hun oudere broer Joost op in Zutphen. „In een soort huishouden van Jan Steen”,

◀ Wibo (links) en Bas Kusters sloegen al eerder de handen ineen. FOTO RONALD HISSINK

ILLUSTRATIES BAS KOSTERS

vertelt Wibo. „Onze vader was fabrieksarbeider en onze moeder bezorgde maaltijden. Ze vonden het belangrijk dat iedereen zich bij ons welkom voelde en hadden niet veel met status. Veel geld was er ook niet, huisdieren des te meer. Alles om het gezellig te maken.”

Standvastig

„Onze ouders waren totaal non-conformistisch,” vult Bas aan. „Ze genoten er ook van om een beetje afwijkend te zijn. Dat hebben wij als kinderen overgenomen, we hebben een bepaalde standvastigheid in het leven.” Wibo: „We zijn niet bang om dingen op onze eigen manier te doen. In onze opvoeding hebben we meegekregen dat je niet dertien in een dozijn hoeft te zijn om ergens aansluiting te vinden. Onze ouders werden gewaardeerd om wie ze waren, ook al hadden ze geen dure auto en gingen ze niet naar de kerk.”

Waar Bas als kunstenaar een tweede familie van geestverwanten om zich heen verzamelde, dacht Wibo lang dat hij alles zelf moest kunnen. „Poëzie is in een bepaald opzicht ook een competitieve wereld. Daarom ben ik zo blij met de mooie samenwerking die onze bundel heeft opgeleverd; met Fiet van Beek van Uitgeverij An-

derszins, de vormgever en een aantal toffe dichterscollega's dat heeft meegelezen.”

De aard van de gedichten laveert tussen observerend en persoonlijk. Wibo: „Toen ik begin 2011 in Deventer kwam wonen, was mijn relatie net uit en wilde ik tot rust komen. In die tijd schreef ik vooral als observant. Maar inmiddels ben ik getrouwd, heb ik een dochter en maak ik veel meer deel uit van de gemeenschap. Dat leidt tot andere gedichten. Natuurlijk ben je als dichter iemand die observeert, dat hoort bij het metier, maar je kunt je niet alleen afzijdig houden. Ik vind dat je als mens de plicht hebt iets bij te dragen, betrokken te zijn bij wat jou raakt.”

Mooi voorbeeld daarvan maakte hij onlangs als dichter mee bij een zogenoemde eenzame uitvaart; van iemand die geen nabestaanden meer heeft. „De overledene was maandenlang door zijn buurman verzorgd. Dat vind ik echt waanzinnig betrokken.”

Anarchistische plant

Engagement vertaalt zich bij hem en zijn broer veelal in kunst. Ze sloegen al vaker de handen ineen, al was daarbij meestal het werk van Bas leidend. „Toen ik nog in een band zat, heb ik eens de soundtrack bij een van zijn modeshows ge-

speeld”, zegt Wibo. „Of poëzie gemaakt bij Bas' zeefdrukken van een anarchistische plant en een anarchistisch varken.” Bij de totstandkoming van

Inwoner waren de rollen omgedraaid en zorgden de tekeningen voor cohesie tussen de gedichten. „Bas heeft me verrast met De Huisman, een expressief figuur dat dan weer tragisch en dan weer vrolijk of een beetje lullig is.”

Volgens de illustrator past het type-tje bij de ironie die in de schrijfsels van zijn broer verscholen ligt. Wibo knikt: „Ik heb een zwak voor de lulligheid der dingen.” Als voorbeeld noemt hij zijn gedicht over een vrouw die in een cafetaria snacks verpakt. „Snacks waar je jezelf dood aan vreet. Maar zij verpakt het met zorg zodat het warm blijft. Die ironie vind ik prachtig.”

“

Onze ouders genoten ervan een beetje afwijkend te zijn

— Bas Kusters

► Kijk voor meer informatie over de bundel, of om het boek direct te bestellen, op Uitgeverijanderszins.nl/inwoner.